

справедливості на майбутнє. *Міністерство юстиції України*. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/irina-mudra-mijnarodniy-kompensatsiyniy-mehanizm-tse-garantiya-spravedlivosti-na-maybutne> (дата звернення: 05.11.2023).

Гриців Дарія Петрівна,
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Кривицький Юрій Віталійович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА

Естетична культура є органічною складовою культурного буття людини, суспільства, цивілізації. Естетичну культуру неможливо завчити, записати у вигляді формули чи кодексу. Вона народжується, формується впродовж усього життя людини, історичного часу існування тієї чи тієї цивілізації, суспільства, народу. Естетична культура не є чимось зовнішнім, тим, що протистоїть людині, тією «другою природою», що відокремлена від людини. Це живий безпосередній процес самотворення людини, формування нею свого внутрішнього світу, культивування потрібних якостей, умінь, відкриття для себе нових можливостей. Естетична культура – це рівень, показник здатності соціального суб'єкта (окремої людини, групи, етносу, суспільства) ціннісно сприймати, духовно-чуттєво переживати й осмислювати дійсність, одночасно збагачувати зміст і форми вираження своєї діяльності у світі, ствердження себе у світі саме як цілісність, всебічність, гармонійність [1, с. 118].

У цьому контексті варто зазначити, що естетика (від грец. – здатний відчувати) – це розділ філософії, що вивчає загальні принципи сприйняття, оцінки, творення людиною навколишнього світу з позицій його гармонії і краси. Вперше (як самостійний розділ філософії нарівні з етикою та логікою) в науковий обіг термін «естетика» ввів у 1750 р. німецький філософ О.Г. Баумгартен (послідовник Г.В. Лейбніца). Естетика – наука про природу й закономірності естетичного освоєння дійсності. В естетиці можна виокремити дві основні сфери явищ: естетичного як специфічний вияв цілісного ставлення людини до світу («філософія прекрасного»); естетичного як специфічний вияв ціннісного ставлення людини до світу («філософія мистецтва») [2, с. 515].

Відповідно до позиції В.І. Зеленого, естетична культура майбутніх правоохоронців як засіб організації професійної діяльності та творчості за законами краси та досконалості дозволяє виявляти у професійній сфері розвинуту естетичну свідомість, високу морально-естетичну поведінку, естетичне ставлення до суб'єктів професійного спілкування, соціального, природного середовища, реалізовувати естетичні установки в результатах праці. Без взаємодії компонентів науково-професійної, моральної та естетичної культури процеси професійної творчості майбутніх правоохоронців розгортатись не можуть [3, с. 227–228].

У свою чергу естетична культура юриста є важливим аспектом професійної діяльності юриста. Вона включає в себе розуміння та застосування естетичних принципів і цінностей у правовій сфері. Це допомагає юристам не лише ефективно виконувати свої обов'язки, але й створювати гармонійне та естетичне оточення для себе та інших. Має зовнішню і внутрішню сторону. Зовнішня – виражається в оформленні документів, у спілкуванні з клієнтами/колегами, зовнішньому вигляді, манері поведінки тощо. Внутрішня – є глибоким розумінням. Виражається в естетичному смаку, розумінні прекрасного, зокрема в естетичній формі внутрішнього імперативу службового обов'язку.

Краса і гармонія є найсприятливішими чинниками для зародження і панування справедливості, вихованню поваги до закону. Людина, внутрішній світ якої сприйняв закони природного права, завжди буде намагатися пов'язати їх із законами позитивного права, а отже, прийматиме справедливі рішення на основі внутрішнього осмислення і переконання в його правомірності.

Естетична культура юриста як складова частина професійної діяльності є надзвичайно важливим для забезпечення і збереження природно-правової гармонії у правотворенні, правозастосуванні та правореалізації. Юрист, який діє в гармонії з навколишнім середовищем, сягає вічних духовних цінностей і краще пізнає правове явище, яке йому доводиться досліджувати. Він завжди може виявити штучну руйнацію, порушений природний баланс, асиметрію у правовому явищі. В юриста повинно бути бажання досягти краси й гармонії в суспільному розвитку. Це сприяє до активного пошуку причин появи негативних правових явищ у суспільному житті.

Естетика та етика тісно пов'язані в культурі юриста, складають нерозривне ціле. Будь-який вчинок або мотив містять у собі одночасно як естетичну, так і етичну цінності: прекрасне або огидне, добро або зло.

Розвиток естетичної культури юриста-практика є важливим аспектом професійного розвитку. Це допомагає юристам розуміти значення гармонії, краси та естетичних цінностей в їх професійній діяльності. Естетична культура юриста розвивається шляхом: 1) вивчення естетики і правової естетики: ознайомлення з основними поняттями і принципами естетики та правової естетики допоможе зрозуміти роль естетичних цінностей у правовій сфері; 2) вивчення мистецтва: вивчення різних видів мистецтва, таких як живопис, музика, література, театр тощо; 3) відвідування культурних подій:

відвідування музеїв, галерей, концертів, театральних вистав; 4) читання літератури: допоможе розширити кругозір і розвинути естетичне мислення; 5) розвиток особистого стилю: приділяти увагу своєму зовнішньому вигляду, обирати гармонійні образи, що відповідають професійній ролі, може допомогти колористика (психологія кольорів).

Отже, естетична культура наповнює і систематизує юридичний досвід юриста. Ця функція ніби доповнює естетичними почуттями професійні якості й у такий спосіб сприяє розвитку аналітичного мислення, здатності використовувати набутий потенціал з метою врегулювання правових відносин у суспільстві. Естетичне світосприймання, здатність засвоїти здобутки естетичної культури, взаємодія почуттєвого і раціонального в діяльності юриста є чинниками ефективного регулювання суспільних відносин в Україні.

Список використаних джерел

1. Пирогова Т. І. Естетична культура: поняття та педагогічно-виховне значення. *Гілея: науковий вісник*. 2019. Вип. 149 (2). С. 118–124. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_149\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_149(2)_23)

2. Яворська Г. Естетична культура майбутнього працівника поліції у професійній діяльності. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки*. 2018. № 2. С. 513–521. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2018_2_44

3. Зелений В. Естетична культура і творчість майбутніх правоохоронців. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2018. № 3. С. 223–230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2018_3_20

